

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 18/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. januára 2007 predbežne prerokoval sťažnosť V. L., Česká republika, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 10/2006-112 z 19. septembra 2006 a jemu predchádzajúcim postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 10/2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. L. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2006 doručená sťažnosť (z 20. novembra 2006) V. L., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej uviedol, že sa ako žalobca v konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 465/01 domáhal proti žalovaným v I. rade a v II. rade zaplataenia náhrady za živý a mŕtvy inventár, ako aj vydania bezdôvodného

obohatenia. Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 465/01-86 z 10. októbra 2005 rozhodol, že žalovaný v II. rade je povinný zaplatiť sťažovateľovi 398,40 Sk v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu proti žalovaným v I. rade a v II. rade zamietol s tým, že náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania nepriznáva.

Sťažovateľ napadol rozsudok odvolaním, na prerokovanie ktorého nariadil Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pojednávanie na 19. september 2006. Sťažovateľ po doručení upovedomenia o nariadenom pojednávaní odoslal 5. septembra 2006 krajskému súdu list, v ktorom požiadal o odročenie pojednávania kvôli kolízii s termínom pojednávania v inej jeho právnej veci vedenej Mestským súdom v P. Krajský súd však na pojednávaní stanovenom na 19. september 2006 vec prerokoval a rozsudkom č. k. 3 Co 10/2006-112 prvostupňové rozhodnutie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil. Krajský súd zároveň uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalovanému v II. rade trovy odvolacieho konania v sume 57 964 Sk.

Krajský súd sa v odôvodnení rozsudku č. k. 3 Co 10/2006-112 z 19. septembra 2006 vyjadril k žiadosti sťažovateľa o odročenie pojednávania a jeho neúčasti na ňom v tom zmysle, že ustanovenia § 101 ods. 2, § 118 a § 211 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) umožňovali prerokovať vec v neprítomnosti sťažovateľa bez toho, aby tento postup bolo možné posúdiť ako odňatie možnosti konať pred súdom, keďže sťažovateľ si sám zvolil, že využije svoje právo zúčastniť sa na inom pojednávaní v inej veci pred súdom v P. Krajský súd preto nemal povinnosť vyhovieť žiadosti sťažovateľa o odročenie pojednávania, pretože ním uvádzaný dôvod nebol z uvedeného hľadiska právne relevantný (ako napríklad nemožnosť zúčastniť sa pojednávania z dôvodu práceneschopnosti).

Sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu v označenom konaní bolo porušené jeho „... právo na spravедlivý soudní proces...“, resp. že mu bolo odňaté „... právo na účast v řízení před soudem v mojí právní věci“.

Sťažovateľ uvádza, že z obsahu rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 10/2006-112

z 19. septembra 2006 (konkrétne z obsahu poučenia o opravnom prostriedku na šiestej strane uvedeného rozhodnutia) vyplýva, že proti nemu nie je ďalší opravný prostriedok prípustný. Podľa sťažovateľa z uvedeného poučenia je zrejmé, že sa v uvedenej veci môže obrátiť iba na ústavný súd.

Na základe uvedených tvrdení sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3 Co 10/2006-112 z 19. septembra 2006 a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby až do rozhodnutia o sťažnosti ústavný súd odložil vykonateľnosť napádaného rozsudku krajského súdu z 19. septembra 2006.

V doplňujúcom podaní doručenom ústavnému súdu 4. decembra 2006 poukázal sťažovateľ na nesprávnosť súdnych rozhodnutí v dedičských konaniach súvisiacich s predmetnou vecou (ide o dedičské konania po rodičoch sťažovateľa ako poručiteľoch vedené okresným súdom pod sp. zn. D 1842/91 a sp. zn. D 1888/93) žiadajúc „... o znova prejednanie dedičstva a to po oboch rodičoch a na pozemky, ktoré nám boli ukradnuté. Sú to tieto pozemky: č. 170/1; 185/4; 187/b; 16/c; 182/c“.

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2. Podstatou sťažovateľovej sťažnosti pred ústavným súdom je tvrdenie, že k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie a na prerokovanie veci v jeho prítomnosti (uvedené práva, ktoré sťažovateľ označil ich pomenovaním zaručujú čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), malo dôjsť postupom krajského súdu v konaní o odvolaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 10/2006. Jeho protiústavnosť spočíva podľa sťažovateľa v nevyhovení jeho žiadosti o odročenie pojednávania a prerokovaní veci bez jeho účasti (vrátane vynesenia rozsudku z 19. septembra 2006).

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 236 ods. 1 OSP možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak (...) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (...).

Podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť nesprávny procesný postup alebo nezákonné rozhodnutie súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Takýmto nesprávnym procesným postupom môže byť aj prerokovanie a rozhodnutie veci v neprítomnosti účastníka konania a jeho právneho zástupcu, ktorí požiadali zo závažného dôvodu o odročenie pojednávania (napr. rozsudok najvyššieho súdu z 27. februára 2000 vo veci sp. zn. 3 Cdo 16/01).

Proti namietanému pochybeniu krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 10/2006, spočívajúcom v prerokovaní veci bez prítomnosti sťažovateľa, teda v odňatí možnosti konať pred súdom, disponoval sťažovateľ dostupným a účinným právnym prostriedkom nápravy - dovolaním. Sťažovateľ ako účastník konania mohol tento mimoriadny opravný prostriedok proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 10/2006-112 z 19. septembra 2006 uplatniť na základe zákona (Občianskeho súdneho poriadku). Uvedený prostriedok nápravy bol sťažovateľovi priamo dostupný bez ohľadu na obsah poučenia v rozsudku krajského súdu z 19. septembra 2006, ktoré sa v zmysle § 157 ods. 1 OSP týkalo iba poučenia o možnostiach a podmienkach na podanie odvolania (ako riadneho opravného prostriedku) a ani z jeho obsahu (v príslušnej časti napádaného rozsudku krajského súdu z 19. septembra 2006 sa uvádza: „*Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.*“) nie je možné vyvodiť sťažovateľov záver, že sa v predmetnej veci mohol obrátiť už iba na ústavný súd. Naopak ochranu sťažovateľovým právam bol v danom prípade oprávnený, ale aj povinný poskytnúť najvyšší súd v dovolacom konaní.

Právomoc najvyššieho súdu preskúmať v danom prípade v rámci dovolacieho konania rozsudok krajského súdu č. k. 3 Co 10/2006-112 z 19. septembra 2006 (s možnosťou jeho zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie v prípade uznania opodstatnenosti argumentácie sťažovateľa ohľadne procesného pochybenia krajského súdu) vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku krajskému súdu v tejto veci.

Právomoc ústavného súdu je v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy vylúčená aj vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal prerokovania dedičstva po svojich rodičoch. Rozhodovanie v občianskoprávných veciach (priama ochrana vlastníckeho práva a s ním súvisiacich subjektívnych práv vyplývajúcich z majetkovoprávných vzťahov) patrí podľa čl. 142 ods. 1 ústavy do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd ako súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže v konaní podľa čl. 127 ústavy rozhodnúť o dedičskom práve, resp. vlastníckom práve sťažovateľa ku konkrétnej veci.

Z uvedených dôvodov ústavný súd, po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

3. Vzhľadom na nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd už nezaoberal splnením ďalších zákonom stanovených podmienok meritórneho prerokovania sťažnosti (náležitosti návrhu - sťažnosti, povinným zastúpením sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom kvalifikovaným právnym zástupcom - advokátom) ani jeho návrhom na vydanie dočasného opatrenia (o odložení vykonateľnosti napádaného rozsudku krajského súdu z 19. septembra 2006), pretože rozhodovanie o týchto otázkach stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2007